

Posudek bakalářské práce Tomáše Zajíce

Autorita vedoucího v (skautském) oddílu ve srovnání s autoritou rodičovskou

Bakalářská práce Tomáše Zajíce se týká tématu autority, tématu, které je v poslední době často diskutované jak v odborných kruzích tak v prostředí volnočasových aktivit i rodin. Proto text považuji za aktuální.

Práce je téměř rovnocenně rozdělena na část teoretickou a praktickou, i když explicitně nejsou části odděleny a označeny. Struktura práce je jednoduchá a odpovídající cíli. V poměrně rozsáhlé první kapitole je autorita vymezena z různých pohledů – psychologického, sociologického a politologického, pedagogického a náboženského. Kapitola 2 se zabývá autoritou jako vztahem mezi vychovatelem a vychovávaným, v krátké kapitole 3 se autor snaží vyjmenovat trendy vývoje autority v současné době. Kapitulu 4 lze částečně zařadit do praktické části, Tomáš v ní totiž vymezuje specifika autority rodiče a vedoucího oddílu včetně některých hypotéz. V kapitole 5 je zpracován výzkum, který student na zadané téma provedl.

V teoretické části autor vychází z literatury. Je zřejmé, že autor problematiku důkladně promýšlel, celkově v práci odkazoval ale jen na 8 titulů. Často – je otázkou, zda nad rámec povolených 5% - jsou užívány citace přímé, stěžejní myšlenky teoretické části jsou vyjádřeny převážně jejich prostřednictvím. Kapitola 3 je sestavena jen z přímých citací bez autorova komentáře a dokonce, zřejmě nedopatřením, i bez odkazu na citovaný zdroj. To považuji za problematické. Celkově je ale zřejmé, že student dobře promýšlel, jaké myšlenky v práci použít, také jejich souvislost s tématem a cílem práce. V jistém smyslu je práce s literaturou a poznámkový aparát nadstandardní vzhledem k požadavkům na bakalářskou práci.

Při vymezování autority rodičů a vychovatele (kapitola 4) vychází Tomáš vždy z jednoho autora (Rogge, Fanderlík). To samo o sobě nepovažuji za chybu. Ráda bych ale věděla, proč byli vybráni právě tito autoři a myslím si, že čtenáři měly být okrajově nabídnuty i jiné možnosti, tak aby problematiku mohl posoudit i z jiného úhlu pohledu. Takto se mohu domnívat, že se student zaměřil na autory, s jejichž pohledy sám souhlasí a jejichž myšlenky korespondují s hypotézami uvedenými v textu. Při čtení práce tento pocit mám. Zároveň považuji tuto kapitolu za velmi cennou zvláště proto, že jsou v ní formulovány základní poznámky týkající se tématu autority, které byly východiskem pro výzkum.

Výzkum byl sestaven z dotazníkového šetření a z rozhovoru, obě metody byly použity mezi rodiči i mezi vedoucími. Výzkumný vzorek nebyl velký, pro účely bakalářské práce dostačující, zvláště když si autor je tohoto nedostatku vědom. Metodika výzkumu není dostatečně popsána. Dočteme se, z jakých otázek se dotazník skládá, není uvedeno proč a jaké mají jednotlivé položky vztah k hypotézám. Jednu část dotazníku autor v textu vůbec nevyhodnotil, využil ji údajně jen pro vedení rozhovorů. Jak a s kým byly rozhovory vedeny se čtenář nedozví – ví jen, že východiskem byly hypotézy rozdělené do dvou skupin, podle pohledu rodiče a vedoucího. Proč byly vybrány právě tyto hypotézy, když se jich na různých místech práce objevuje více? Na hypotézy týkající se rodičovské autority odpovídali jen rodiče nebo i vedoucí (a naopak)? Když nevím, jak rozhovor probíhal, jak a jaké výsledky dotazníku při něm byly zohledněny, mám dojem, že samotné využití hypotéz mohlo na respondenty působit sugestivně.

Některé formulace nejsou zcela zřejmé. Nerozumím např., co je myšleno „hrou“ v hypotéze 3 na s. 52. V textu k uvedené hypotéze se přitom jen mluví o posunu a překračování hranic. Mám dojem, že autor zapomíná na některé praktické souvislosti a bez vysvětlení zjednodušuje. Je posouvání hranic problematičtější v rodině nebo v oddílu? Vždyť v oddílu je víc

děti najednou a proto je potřeba hranice více dodržovat. Menší závažnost problémů, které řeší vedoucí oproti rodičům považují také za relativní.

Hypotézy nejsou vyhodnoceny, byly nebo nebyly výzkumem potvrzeny? Pracoval s nimi autor jako s hypotézami nebo jen jako podněty pro rozhovor? Chybí vyhodnocení celého výzkumu, několik zmínek najdeme jen v závěru práce.

V posledním odstavci Závěru otevírá student nový problém (týkající se používání autority v církvích). Podstata problému není uvedena a čtenář se může jen dohadovat, z čeho student usuzuje. Navíc takto provokativní názor patří do začátku práce (pokud by korespondoval s jejím cílem) a ne do závěru.

Po formální a stylistické stránce je práce v pořádku, seznam literatury je uveden podle bibliografických norem. Jednu formální chybu jsem našla v úvodu k dotazníku – Tomáš práci předkládal jako student ETF, ne VOŠ Jabok. Cíl, jak si ho autor vytyčil, byl naplněn. Znovu musím zdůraznit, že je zřejmé, že student problematiku promýšlel a že jí rozumí. To je potřeba ocenit.

Práci s radostí doporučuji k obhajobě. Prosím, aby se při ní autor vyjádřil k poznámkám v posudku a odpověděl na následující otázky.

1. Za jak důležitý považují respondenti humor (viz otázka 4c dotazníku), jakou roli ve výchově hraje podle vás?

2. Jaký je rozdíl ve vnímání hranic ve výchově rodičovské a ve výchově ve skautském oddílu?

Bakalářskou práci Tomáše Zajíce navrhuji hodnotit stupněm C – dobře.

Mgr. Marie Ortová
vedoucí bakalářské práce

V Praze 11. ledna 2009